

The Effects of Using the Problem-Based Instruction on the Critical Reading Ability of Sixth Year Secondary School Students

Somkhuang Pluemsutr^{1*} and Dendow Chollawit²

¹ *Master of Education, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand*

² *Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand*

* *Corresponding author. E-mail: np01piti02veera@gmail.com*

ABSTRACT

This research article aims to (1) compare the critical reading abilities of Grade 12 students both before and after learning through problem-based learning, and (2) compare the critical reading abilities of Grade 12 students after learning with a benchmark of 75%. This study is basic experimental research. The sample used in this research consists of 37 students from one Grade 12 classroom at Donmuangtaharnargardbumrung School in Bangkok, studying in the second semester of the academic year 2024. A cluster random sampling method was employed, and a specific research design was used with pre-tests and post-tests. The data collection tool was a 30-item multiple-choice test measuring critical reading abilities, with five answer options for each question. The experimental tool was a problem-based learning plan consisting of five lesson plans, each lasting two sessions of 50 minutes. The data collection period was five weeks, with two sessions per week, totaling ten sessions. Data were analyzed using mean and standard deviation, as well as t-test statistics for dependent samples. The study found that the critical reading abilities of Grade 12 students who underwent problem-based learning after the experiment were significantly higher than before the experiment at the 0.05 level. Additionally, the critical reading abilities of Grade 12 students after problem-based learning were significantly higher than the benchmark at the 0.05 level.

Keywords: Problem-Based Learning, Critical Reading Ability, Sixth-Year Secondary School Students

ผลของการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

สมควร ปลื้มสุตร^{1*} และ เด่นดาว ชลวิทย์²

¹ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: np01piti02veera@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และ (2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้กับเกณฑ์ร้อยละ 75 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองชั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 37 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม และมีแบบแผนการวิจัยชนิดหนึ่งกลุ่ม มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นแบบทดสอบประเภทปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 5 แผน แผนละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล จำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวมทั้งสิ้น 10 คาบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที่สำหรับกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระต่อกัน ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน, ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ,
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

© 2025 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ โดยมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้เพื่อให้ทันกับเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในสังคมแห่งการเรียนรู้ปัจจุบัน การอ่านช่วยกระตุ้นพัฒนาการด้านความรู้และความคิด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การอ่านจึงส่งเสริมให้ผู้อ่านพัฒนาความคิด มองโลกอย่างกว้างไกล และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามช่วงวัย สามารถจัดการตนเอง คิดขั้นสูง และมีความสามารถในการสื่อสาร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการพัฒนาความคิดและการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน (กาลูจนา ตันโพธิ์, 2561) โดยเฉพาะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นทักษะที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินใจเกี่ยวกับสารที่ได้รับ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณคือการเข้าใจเนื้อหาโดยอาศัยประสบการณ์และความรู้เดิมในการพิจารณาข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน นววรรณ อุ่นเรือน (2560) ชี้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้ผู้อ่าน

คิดวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูล เพื่อสรุปสาระสำคัญ ตีความ จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น รวมถึงประเมินคุณค่าของเรื่องที่ได้ อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อตั้งแนวทางการจัดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งประกอบด้วย การสืบหาแหล่งที่มาของข้อมูล เข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียน แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ตีความเรื่องที่อ่าน สร้างเกณฑ์ในการตัดสินข้อมูล และรู้จักภาษาที่ใช้ในกลอุบายโฆษณาชวนเชื่อ (นิชาพัฒน์ ไชยแสนบดินทร์, 2557)

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) ซึ่งเป็นวิธีที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ลงมือปฏิบัติและพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม การเรียนรู้เกิดจากปัญหาที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและลงมือทำ พร้อมทั้งสืบค้นข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจในปัญหาและวิธีการแก้ไข (Barrows, H. S., & Tamblyn, R. M., 1980) วัชรรา เล่าเรียนดี และคณะ (2560) ระบุว่า PBL ช่วยส่งเสริมการคิดโดยใช้ปัญหาที่ผู้เรียนสนใจ เพื่อกระตุ้นการแสวงหาความรู้และแนวทางการแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้เกิดจากการใช้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกแก้ปัญหาผ่านการทำงานร่วมกันในกลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก หรือคู่ เพื่อหารือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ งานวิจัยของกุลภัสสรณ์ สุโนนทอง และดนิตา ดวงวิไล พบว่า ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 และความสามารถการคิดสร้างสรรค์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (กุลิสรา จิตรชญาวนิช และคณะ, 2565)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษา ผลของการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้ผู้เรียนมีคุณภาพสมรรถนะตามเกณฑ์ที่กำหนด (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2565) โดยทางโรงเรียนได้กำหนดค่าเป้าหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ปีการศึกษา 2567 ร้อยละ 75 เพื่อให้สอดคล้องกับค่าเป้าหมายของกลุ่มสาระกำหนด ผู้วิจัยจึงได้กำหนดคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนไว้ที่ร้อยละ 75

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับเกณฑ์ร้อยละ 75

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองขั้นพื้นฐาน (Pre-experimental design) แบบหนึ่งกลุ่ม วัดผลทั้งก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) โดยเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 11 ห้องเรียน รวมจำนวน 382 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/5 จำนวน 37 คนที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ที่ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 5 แผน แผนละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 10 คาบ แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1) ขั้นตอนกำหนดปัญหา 2) ขั้นตอนตั้งสมมติฐาน 3) ขั้นตอนแบ่งกลุ่มในการทำกิจกรรม 4) ขั้นศึกษาค้นคว้า 5) ขั้นนำเสนอความรู้ 6) ขั้นสรุปบทเรียน หลังจากการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานแล้ว ผู้วิจัยได้นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม จากนั้นได้นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้ง 5 แผน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.78

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ คำตอบที่ถูกต้องจะมีคะแนนข้อละ 1 คะแนน รวมเป็นคะแนนเต็ม 30 คะแนน แบบทดสอบประกอบด้วยบทอ่าน 4 ประเภท ได้แก่ บทความ เรื่องสั้น โฆษณา และวรรณคดีในบทเรียน และออกแบบข้อคำถามครอบคลุมพฤติกรรมของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากนั้นนำแบบทดสอบเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม และนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ผู้วิจัยพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.91 หลังจากปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน เมื่อนำผลการทดลองใช้แบบทดสอบมาวิเคราะห์ พบว่า แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีค่าความยาก (p) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.44-0.75 ค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.22-0.56 และมีค่าความเชื่อมั่น (reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.79

3. สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

2. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการทดลองสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยติดต่อขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัยจากหน่วยงานต้นสังกัดโดยได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้อำนวยการโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง ให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ในสถานศึกษาได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ปกครองของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ก่อนเริ่มดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย (try out) และการเก็บรวบรวมข้อมูล (data collection) ผู้เรียนทุกคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมในการวิจัยในครั้งนี้ และได้รับการชี้แจงสิทธิ์ในการถอนตัวจากการเข้าร่วมงานวิจัยตลอดระยะเวลาของการเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยยืนยันว่าจะไม่มีผลกระทบใดต่อคะแนนและผลการเรียนในรายวิชาที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอน ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักจริยธรรมการวิจัย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกคนเป็นความลับโดยผู้วิจัยใช้นามสมมติแทนชื่อและนามสกุลของผู้เรียนทุกคน (Creswell & Guetterman, 2019)

4.2 ก่อนดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้เวลา 50 นาที

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 5 แผน โดยแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ใช้เวลา 2 คาบ คาบละ 50 นาทีรวมทั้งสิ้น 10 คาบ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ

4.4 หลังการจัดการเรียนรู้ตามข้อ 3.3 ผู้วิจัยดำเนินการให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้เวลา 50 นาที

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

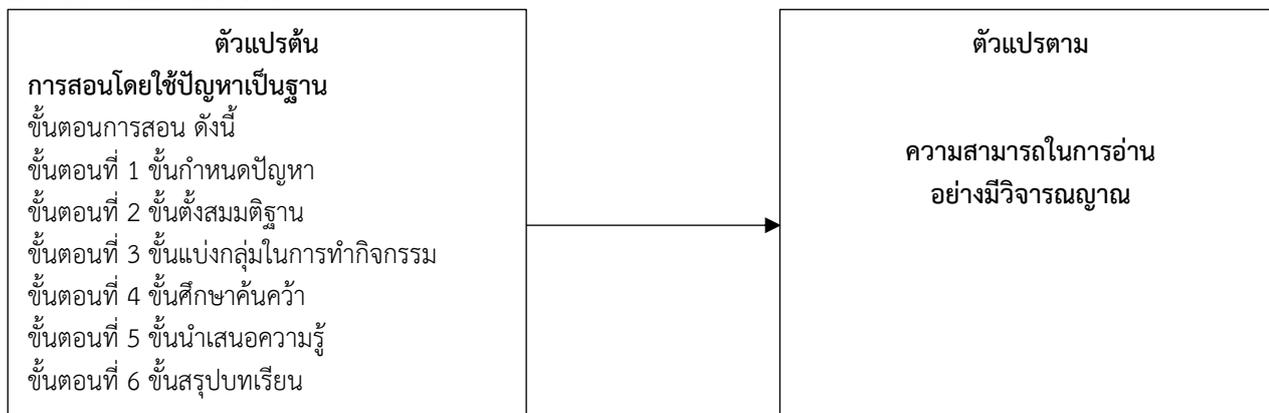
การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติดังต่อไปนี้

5.1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลของคะแนนทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

5.2 ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ทั้งก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติทดสอบทีแบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent sample t-test) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยค่าสถิติทดสอบ Kolmogorov-Smirnov ซึ่งเท่ากับ 0.19 แล้วพบว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ (normal distribution) และผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งก่อนและหลังการทดลอง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.86, sig=0.00$) ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของการใช้สถิติทดสอบที

5.3 ผู้วิจัยเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการทดลองกับเกณฑ์ร้อยละ 75 (ตามประกาศค่าเป้าหมายกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ปีการศึกษา 2567)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 โดยมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่าน

อย่างมีวิจารณ์ญาณก่อนการทดลองเท่ากับ 13.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.65 คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 23.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.03 ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ	N	คะแนนเต็ม	M	SD	t (36)	Sig
ก่อนการทดลอง	37	30	13.54	2.65	39.32	0.00**
หลังการทดลอง	37	30	23.46	3.03		

หมายเหตุ: ** $p < 0.05$

2. ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณตามเกณฑ์ร้อยละ 75

ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เท่ากับ 23.46 คิดเป็นร้อยละ 78.20 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75 (ตามประกาศค่าเป้าหมายกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ปีการศึกษา 2567) พบว่า สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับเกณฑ์ร้อยละ 75

การทดสอบ	M	SD	เกณฑ์	t(36)	Sig
ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ	23.46	3.03	75%	1.92	0.03**

หมายเหตุ: ** $P < 0.05$

อภิปรายผล

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการวิจัยสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ข้อ 1 ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติและลงมือแก้ไขปัญหาตอบคำถามจากความสงสัยที่ตั้งขึ้นภายในกลุ่มจากสถานการณ์ที่เกิดจากประสบการณ์จริงรวมถึงปัญหาที่เกิดจากการจำลองสถานการณ์ นักเรียนร่วมมือกันในการสืบค้นข้อมูล และการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงการได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม สอดคล้องกับ ณิชพาพัฒนา ไชยแสนบดินทร์ (2557) พบว่า ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบปัญหาด้วยตนเอง ทำความเข้าใจปัญหาและร่วมมือกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ครูผู้สอนกำหนด และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานโดยภาพรวมเห็นด้วยระดับมากที่สุด อีกทั้งยังสอดคล้องกับ จุฑาธิป เปลาเล (2561) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่าง มีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ชนาภา กันทะวัง และน้ำทิพย์ งามอาภาวณิชย์ (2567) พบว่า ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้สำหรับพัฒนาความสามารถการอ่านอย่าง มีวิจารณ์ญาณมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ และความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75 พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการวิจัยตอบรับกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานส่งผลให้ผู้เรียนมีคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดนั้น เป็นผลมาจากการที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้จากปัญหาที่เป็นตัวกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเอง รวมถึงการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มจึงทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ส่งผลให้เกิดสมรรถนะสำคัญตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ รติมา พ่วงพี และมีชัย เอี่ยมจินดา(2566) พบว่า ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง “ผลของการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6” คือการที่ผู้เรียนสามารถระบุปัญหาในสถานการณ์ที่ต่างกันได้ รวมถึงแสวงหาความรู้ที่เกิดจากความสงสัยในบทอ่าน ผู้เรียนร่วมมือกันภายในกลุ่ม ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กันและร่วมมือกันในการทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม มีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม สามารถอภิปรายสรุปผลการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากการได้ลงมือปฏิบัติในการร่วมมือกันแก้ปัญหาข้อสงสัยจากปัญหาที่พบเจอจนทำให้เกิดข้อค้นพบ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทน ดังนั้น จากผลการวิจัยนี้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้สูงขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามที่กำหนดไว้ คือ ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เวลาค่อนข้างมาก ดังนั้นครูผู้สอนต้องทำความเข้าใจขั้นตอนของวิธีการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่มในการจัดกิจกรรม ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรเป็นผู้แบ่งกลุ่มให้ผู้เรียน เพื่อโดยอิสระความสามารถของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเนื้อหาสาระอื่น ๆ ได้แก่ การเขียน การฟัง การดูและการพูด รวมถึงหลักภาษาไทย เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาไทยในด้านต่าง ๆ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีการลงมือปฏิบัติเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหา จึงสามารถนำไปใช้กับสาระอื่น ๆ ได้ อาทิ การพูดแสดงทรรศนะ การโต้แย้ง

2.2 ควรศึกษาความสามารถด้านการอ่านอื่น ๆ อาทิ การอ่านจับใจความ การอ่านเชิงวิเคราะห์

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ต้นโพธิ์. (2561). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์. 2561.
- กุลภัสสรณ์ สุโนนทอง และ ดนิตา ดวงวิไล. (2566). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 13(6), 287-299.
- กุลิสรา จิตรชญาวนิช และ เกศราพรรณ พันธุ์ศรีเกตุ คงเจริญ. (2565). วิธีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑาธิป เปลาแล. (2561). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL). (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ชนาภา กันทะวัง และ น้ำทิพย์ งามอาภาวิชย์. (2567). การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ร่วมกับแบบฝึกทักษะ. *วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 10(1), 187-205.
- ณิชชาพัฒน์ ไชยแสนบดินทร์. (2557). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- นภวรรณ อุ่นเรือน. (2560). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในงานอาชีพ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2560.
- รติมา พ่วงพี และ มีชัย เอี่ยมจินดา. (2566). การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. *วารสารนวัตกรรมจัดการศึกษาและการวิจัย*, 5(5), 1091-1102.
- วัชรา เล่าเรียนดี, ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และ อรพิน ศิริสัมพันธ์. (2560). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21. (พิมพ์ครั้งที่ 12). นครปฐม: เพชรเกษมพริ้นติ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). คู่มือการดำเนินงานขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยปีงบประมาณ 2561. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2565). คู่มือการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียน จำนวน 12 รูปแบบ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- Barrows, H. S., & Tamblyn, R. M. (1980). *Problem-based learning: An approach to medical education* (Vol. 1). New York: Springer Publishing Company.
- Creswell, J. W. & Guetterman, T. C. (2019). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research*. (6th ed.). New York: Pearson Education.